



partii naleraq

3. marts 2016

FM 2016/86

I henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter vi følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartut-beslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af tilbudsloven med henblik på at støtte op om de entreprenører, der ønsker at anvende byggematerialer af landets egne ressourcer.

(Medlemmer af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit og Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq).

Begrundelse:

Status for byggeriets udvikling i Grønland er yderst anstrengende. Der er endda forlydender om at nybyggeri, der er bygget indenfor fem år er begyndt at få skimmelsvamp, vi importerer byggematerialer for flere hundrede millioner og endda uden betingelser, og det medfører at den videns- og erfaringsgrundlag indenfor feltet er tabt på forhånd. Det er på tide at vi reorganiserer vores måde at bygge på.

Grønland har ikke en skov, der kan danne grundlag for et egentligt træproduktion:

Som nævnt i forrige forklaring, er der meget få produkter, der er produceret og forædlet i Grønland, og på den anden side er de produkter, der er produceret og forædlet i Grønland, produkter der er velegnet til brug i landet, men hvor der derimod stilles for mange forhindringer for en opstart af en egentlig produktion. Såfremt der bevilges midler til en produktion af byggematerialer, og de vil medføre at der bliver opstartet en produktion, hvor der etableres mange arbejdspladser for mange ansatte, og det vil skabe en økonomisk fremgang for mange borgere, og ikke mindst vil det gavne samfundsøkonomien mange år fremover.

Vi har her i Grønland løbende fulgt med i forædling og produktion af bygge- og anlægsmaterialer af landets egne ressourcer, hvor det endog er videnskabeligt bevist at produktet er velegnet som byggemateriale, og der er endda også bygget huse af mursten af SIKUBLOCK, som ejes af Jakob

Knudsen fra Narsaq og som blev udviklet i 1990`erne med god resultat, og ligeledes er der et andet murstensprojekt af ler fra Kangerlussuaq der ligeledes er blevet udviklet med godt resultat.

Der er ligeledes forlydender om, at der er omfattende ler materialer i Nuup Akia af god kvalitet, og denne materiale vil være tilgængelig til evighed, og ikke mindst fordi ler materiale af god kvalitet har stor værdi, sådan som amerikanerne har påvist det i mange år.

Ler er et af det mest værdifulde materiale i Danmark, hvor husene har tage af tegl, efterspørgslen har medført at der er en stor teglproduktion. Det er ligeledes almen viden at det er rentabelt at bruge papiraffald i Grønland til produktion af isoleringsmaterialer, og der er ellers sat op til en produktion, hvor navnet på produktet er Esogreen. Disse produkter er klar til en produktion, men de afventer at det offentlige giver lovning om, at benytte materialerne og bevilger midler til formålet. Når disse forhold er bragt i orden, kan produkterne bruges som byggematerialer i Grønland og endda eksporteres til andre lande.

Udover vores kendskab til udvikling af byggematerialer, vil vi koncentrere os yderligere om Siku Block og, kort præsentere det her: Der er tale om et virkelig solidt og godt murstensprodukt, der er udviklet på grundlag af vores sand fra vort land og dens kvalitet er allerede dokumenteret af både af DS-miit (Deutsche Standard) og DTI (Danmarks Teknologisk Institut), ligesom det i den forbindelse er dokumenteret, at produktet er særdeles velegnet til bygge- og anlægsmarkedet her i landet. I midten af 1990`erne benyttedes murstenselementerne fra Sikublock til udvidelse af alderdomshjemmet i Narsaq, hvor der ligesom der blev bygget en lærerbolig i Narsarsuaq, STI skole i Narsaq og endelig en Siku Block hus til privat beboelse i Narsaq.

Desværre bruges SIKUBLOCK ikke i byggesektoren i dag, så der er ikke nogen produktion af materialet. Der er nok flere årsager det, f.eks. fordi vores byggebranche er mest vant til at bygge i træ, og der er ikke mange uddannede murere her i landet, myndighederne og byggeriets parter er reaktionære, når det gælder nytænkning, og selvom mange fordele ved benyttelse af Sikublock er indlysende, er det omsonst og ikke realiserbart, og fordelene kan nævnes her;

SIKUBLOCK

- Dens kvalitet er allerede godkendt af den strenge DS (Deutsche Standard).
- Det er særdeles velisoleret.
- Materialet indeholder 80 – 85 % af landets egne ressourcer.
- Det kan holde i flere hundrede år.
- Vedligeholdelsesomkostningerne er særdeles lave.
- De udvendige flader skal aldrig males.
- Med ganske enkle alternative energikilder i form af vindenergi eller solenergi, kan der køres en varmepumpe, så huset ikke behøver at blive opvarmet med traditionelle energikilder i form af for eksempel olie.

- Huset kan gå i arv til flere generationer og vil derfor spare samfundet og familierne for mange penge.
- Der vil skabes nye arbejdspladser, der igen genererer en stor afledt samfundsmæssig økonomisk gevinst.
- Den voldsomme import af bygge- og anlægsmaterialer udefra vil kunne mindskes betydeligt.
- Den voldsomme pengeoverførsel ud af landet vil kunne nedsættes betydeligt.

Der er foretaget en analyse i en redegørelse af de økonomiske følger og hvilke fordele Grønland vil få gavn af projektet. Det er påvist, at byggeri af huse med SIKUBLOCK materialer kan betale sig for Grønland, ikke mindst da pengestrømmen ud af landet vil nedbringes og medføre at omsætningen forbliver i landet med positiv effekt.

I Naalakkersuisuts koalitionsaftale er følgende allerede nævnt: “Der skal arbejdes for at mindske import af byggematerialer udefra og derved bruge af materialer som landet kan levere og producere hvilket er af stor vigtighed for koalitionen.” Citat slut.

Når Grønland bruger 1 milliard kroner i anlægsomkostninger har vi som regel allerede brugt halvdelen, nemlig 500 millioner kroner på at importere byggematerialer. Derfor er det nødvendigt, at vi benytter os af landets ressourcer når det gælder bygge- og anlægsopgaver.

For en øget benyttelse af landets ressourcer som vi foreslår, er det et krav at det overvejes at udbuds- og licitationslovgivningen og Byggereglementet tilpasses med krav om en øget brug af landets ressourcer. Passus af den art er allerede gældende på Island, og det er ligeså sikkert, at lignende forholdsregler er gængse i andre lande.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Forslag til ændring af tilbudsloven må antages at koste ½ årsværk inklusiv tolkning.

Måtte forslaget blive vedtaget og implementeret samtidig med at flere lokale leverandører vil søge ind på markedet, må det antages, at byggeomkostningerne vil have en stigning i et uvist omfang, svarende til de meromkostninger, som de lokalt producerede byggematerialer koster. Dette vil igen betyde, at der er risiko for, at nogle planlagte byggerier ikke længere vil kunne holde de forudsatte budgetter.

Til gengæld vil det også medføre, at der vil komme flere lokale arbejdspladser og dermed en forhøjet omsætning i landet og dermed et større samlet skatteprovenu. Videre vil det have den afledte effekt, at behovet for import af byggematerialer mindskes og handelsbalancen dermed forbedres.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

I det omfang, at der vil komme tilstrækkelig stor volumen i de lokalt producerede byggematerialer må det forventes, at prisen per produceret enhed kommer ned i et niveau, hvor også det private erhvervsliv måske vil overveje at betale en beskedent merpris mod at få et lokalt produceret produkt.

Heri må så indregnes, at de fleste private byggerier finansieres gennem 30-årige realkreditlån, hvorfor bygherreren ligeledes vil have 30 år til at betale en eventuel meromkostning. Meromkostningen bliver dermed spredt ud over 30 år og er derfor af beskedent størrelse år for år.

Forslagets De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Der vil være mange borgere, som vil være stolte af, at bo i en bolig, som er bygget med mange grønlandske byggematerialer. Omkring eventuelle meromkostninger gør det samme sig gældende, som gør sig gældende for det private erhvervsliv.